

LAZA K. LAZAREVIĆ, DOKTOR I KNJIŽEVNIK

Rade R. Babić

Laza K. Lazarević (rođen je u Šapcu, 13. maja 1851., umro u Beogradu, 11. januara 1891.) Srbin, pravnik, ratnik, doktor i književnik. Završio je prava u Beogradu, medicinu u Berlinu. Ratovao je u Srpsko-turskom i Srpsko-bugarskom ratu. Objavio je sedamdeset i dva stručna i naučna rada iz medicine. Dao je objašnjenje za nastanak bola kod išijasa. Napisao je devet pripovedaka. Dopisni je član Srpske kraljevske akademije. Govorio je ruski, nemački i francuski. Bio je lični lekar kralja Milana. *Acta Medica Medianae* 2006;45(2):85-86.

Ključne reči: Laza K. Lazarević, doktor, književnik

Institut za radiologiju Kliničkog centra u Nišu

Kontakt: Rade R. Babić
Institut za radiologiju Kliničkog centra
Bulevar dr Zorana Đinđića 48
18000 Niš, Srbija i Crna Gora

Uvod

Laza K. Lazarević je jedan od velikana Srpske medicine (1-9).

"Bog mu je na rodjenju (13. maj 1851, Šabac) dao život, nekako uveo, i brojne darove, vidljivo bujne" (5).

Živeo je trideset i devet godina.

Bolovao od tuberkuloze.

Završio je prava u Beogradu, medicinu u Berlinu.

U Berlinu, godine 1872., upisuje medicinu, a godine 1879. završava studije i postaje "doktor celokupnog lekarstva i hirurgije".

Studije medicine prekida zbog izbijanja Srpsko-turskog rata, u kojem učestvuje, da bi ih po okončanju ratnog sukoba, nastavio u Berlinu.

Odbranio je doktorsku disertaciju - "*O delovanju toksičnih doza žive na organizme eksperimentalnih životinja*".

Govorio je ruski, nemački i francuski.

Objavio je sedamdeset i dva stručna i naučna rada iz medicine.

Objavljuje rad "*Ischias postica Cotunnii – jedan prilog za njenu diferencijalnu dijagnozu*" najpre, godine 1880. u Srpskom arhivu, a potom, pod istim naslovom, godine 1884. u Allg. Wien. Zeitg.

Laza K. Lazarević je u ovom radu dao ispravno tumačenje za nastanak bola kod išijasa. Opisao je i objasnio modifikacije same bolesti kod dorzalne fleksije stopala (modifikacija danas poznata pod imenom Gawers-ov simptom i Bragard-ov simptom) i kod savijanja trupa napred u stajaćem stavu s ispruženim kolenima (modifikacija danas poznata pod imenom Thomayer-ov simptom i Neri-jev simptom).

Godine 1881. imenovan je za šefa Unutrašnjeg odeljenja Opšte državne bolnice u Beogradu.

Bio je lični lekar kralja Milana.

Godine 1885. osniva Veliku rezervnu vojnu bolnicu u Nišu za prihvatanje ranjenika u Srpsko-bugarskom ratu.

Napisao je devet pripovedaka (*Prvi put s ocem na jutrenje, Školska ikona, U dobri čas hajduci, Na bunaru, Verter, Sve će to narod pozlatiti, Vetar, On zna sve, Švabica*) i nekoliko nedovršenih.

Godine 1888. postaje dopisni član Srpske kraljevske akademije.

"A ko zna ko se saglasio za takav životni kraj Laze K. Lazarevića?

I za tuberkulozu da se useli u svijeno porodično gnezdo?"

A život mu skratio (11 januar 1891., Beograd) da dugo ne pamti dato obećanje – zahvalnost na nebu (5)."

Literatura

1. Živić R. Enciklopedija Niša. Niš; Gradina: 1996.
2. Živić R. Velikani niške medicine. Niš; Prosveta: 1997.
3. Radić M. Pismo Laze Lazarevića Blagoju Nediću. *Acta medica Medianae* 1999; 6: 81-2.
4. Živić R. Zapis o čudesnom apotekaru. Niš; Prosveta: 2000.
5. Živić R, Živić M. Stoppedeset godina od rođenja Laze K. Lazarevića, lekara i književnika. *Acta medica Medianae* 2001; 1: 73-81.
6. Glavan I. Živčane bolesti. Beograd-Zagreb; Medicinska knjiga: 1956.
7. Kostić A. Medicinski rečnik. Beograd-Zagreb; Medicinska knjiga: 1971.
8. Lazarević L. Pripovetke. Beograd; Nolit: 1975.
9. Gligorić V. Srpski realisti. Beograd; Prosveta: 1970.

LAZA K. LAZAREVIC, DOCTOR AND WRITER

Rade R. Babić

Laza K. Lazarevic was born on the 13th of May in 1851. He died on the 11th of January in 1891 in Belgrade. Laza K. Lazarevic was a Serb, jurist, warrior, doctor and writer. He studied medicine in Berlin and law in Belgrade. He took part in the Serbian-Turkish war and the Serbian-Bulgarian war. He published seventy-two professional and scientific papers on medicine. He gave some explanations on the appearance of pain in sciatica. He wrote nine short stories. He is an Associate Member of the Serbian Royal Academy. He spoke Russian, German and French. He was a personal doctor of King Milan. *Acta Medica Medianae* 2006;45(2):85-86.

Key words: *Laza K. Lazarevic, doctor, writer*